

УДК 338.4

Тлущкевич Н.В., к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

<https://orcid.org/0000-0002-8369-185X>

n_tluchkevych@ukr.net

Nataliia Tluchkevych, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Lutsk National Technical University

<https://orcid.org/0000-0002-8369-185X>

n_tluchkevych@ukr.net

АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ КІЛЬКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ З ВИРОБНИЦТВА ГАЗУ ТА РОЗПОДІЛЕННЯ ГАЗОПОДІБНОГО ПАЛИВА

Стаття присвячена аналізу кількості діючих підприємств з виробництва газу та розподілення газоподібного палива. Проведено оцінку динаміки і структури кількості діючих підприємств з виробництва газу та розподілення газоподібного палива в Україні та Волинській області.

Ключові слова: переробна промисловість, діяльність з виробництва газу, діяльність з розподілення газоподібного палива, Волинська область.

ANALYTICAL STUDY OF THE NUMBER OF GAS PRODUCTION AND GAS FUEL DISTRIBUTION ENTERPRISES

The article is devoted to the analysis of the number of gas production enterprises and the distribution of gaseous fuel through local (local) pipelines. The purpose of the article is to assess the number of gas production and gas fuel distribution enterprises in Ukraine as a whole and the Volyn region. In Ukraine, the activity of gas production and distribution of gaseous fuel through local (local) pipelines is one of the important branches of the economy, as it provides the population and business entities with gas. However, it suffered negative consequences during the war. In Ukraine, few economic entities are engaged in the production of gas and the distribution of gaseous fuel through local (local) pipelines. In general, the number of enterprises for the production and distribution of gaseous fuel through local (local) pipelines in Ukraine decreased in 2022 and increased in 2023 by 362 units. The share of enterprises engaged in gas production and distribution of gaseous fuel through local (local) pipelines is 10.4-11.46% in Ukraine, 1.2-1.8% in the Volyn region. The main share in the structure of the number of enterprises from the studied industry, 74-75%, is occupied by enterprises engaged in gas trade and 20-22% by enterprises engaged in the distribution of gaseous fuel through local (local) pipelines.

During 2021-2023, the number of enterprises distributing gaseous fuel through local (local) pipelines decreased from 84 in 2021 to 81 in 2023, and in the Volyn region their number did not increase - 1 enterprise is a large joint-stock company. In 2023, the number of large enterprises engaged in gas distribution and trade increased. At the same time, there are no large gas production enterprises in Ukraine. The main share among large enterprises is occupied by gas distribution enterprises (50-75%, their share decreased in 2023) and gas trade - 25-50% (50-75%, their share increased in 2023). In Ukraine, in 2023, there will be 3 units of large gas distribution enterprises, 3 units of gas trade.

Key words: processing industry, gas production activity, gaseous fuel distribution activity, Volyn region.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. В Україні діяльність з виробництва газу та розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи є однією з важливих галузей економіки, так як забезпечує населення та суб'єктів господарювання газом. Проте, в період воєнного стану, окупації частини територій України та їх руйнування зазнала негативних наслідків.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Питання оцінки та аналітичних досліджень діяльності газорозподільних підприємств розглядали у своїх працях Данилюк М.О., Савко О.Я. (Данилюк і Савко, 2014), Груб'як С.В. (Груб'як, 2018), Савчин І.З. (Савчин, 2016), Павлов К.В., Павлова О.М., Коротя М.І. (Павлов та інші, 2020), Максимчук М.В. (Максимчук, 2019) та інші.

Цілі статті. Метою статті є проведення оцінки кількості підприємств з виробництва газу та розподілення газоподібного палива в Україні загалом та Волинській області.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Діяльність з виробництва газу та розподілення газоподібного палива відноситься до переробної промисловості КВЕД Д (35) «Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря» 35.2 «Виробництво газу; розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи» [6]. До виробництва газу; розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи відносяться такі види діяльності за КВЕД: 35.21 «Виробництво газу»; 35.22 «Розподілення

газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи»; 35.23 «Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи» [6].

В Україні виробництвом газу та розподілом газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи займається мало економічних суб'єктів (таблиця 1). В цілому по КВЕД 35 кількість підприємств зменшилася у 2022 році на 637 од., (по Волинській області на 2 од.) та збільшилася у 2023 році на 362 од., (по Волинській області дані не оновлені). Частка підприємств, що займаються виробництвом газу і його розподілом становить по Україні 10,4–11,46% (по Волинській області – 1,2–1,8%). Фактично їх кількість у 2023 році збільшилася на 74 од.

Таблиця 1.

Кількість діючих підприємств за КВЕД 35.2 «Виробництво газу; розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи» у 2021-2023 роках

Вид діяльності	2021		2022		2023		Відхилення, од.	
	од.	%	од.	%	од.	%	2022/2021	2023/2022
КВЕД 35 (Д) Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	3766	100	3129	100	3491	100	-637	362
Волинська область	55	1,46	53	1,69	*	*	-2	-53
КВЕД 35.2 Виробництво газу; розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи	415	11,02	326	10,42	400	11,46	-89	74
Волинська область	5	1,20	6	1,84	*	*	1	-6
КВЕД 35.21 Виробництво газу	11	2,65	9	2,76	16	4,00	-2	7
КВЕД 35.22 Розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи	84	20,24	73	22,39	81	20,25	-11	8
КВЕД 35.23 Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи	309	74,46	236	72,39	303	75,75	-73	67

* - відсутні дані за 2023 рік

Примітка: побудовано за даними [6-8].

В розрізі видів діяльності за КВЕД 35.2 «Виробництво газу; розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні)

трубопроводи» кількість підприємств становить: КВЕД 35.21 – 2021 рік – 11 од, 2,65%; 2022 рік – 9 од., 2,76%, 2023 рік – 16 од., 4%.; КВЕД 35.22 – 2021 рік – 84 од, 20,24%; 2022 рік – 73 од., 22,39%, 2023 рік – 81 од. 20,25%.; КВЕД 35.23 – 2021 рік – 309 од, 74,46%; 2022 рік – 236 од., 72,39%, 2023 рік – 303 од. 75,75%.

У 2023 році кількість підприємств збільшилася. В розрізі виду діяльності КВЕД 35.22 «Розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи», кількість підприємств зменшилася у 2022 році на 11 од. та збільшилася у 2023 році на 8 од. У 2023 році за КВЕД 35 збільшилася кількість саме великих підприємств – на 2 од. і становить 59 од., за КВЕД 35.22 збільшилася з 4 од. 2021 року до 6 од. (таблиця 2). При цьому, в Україні не має великих підприємств з виробництва газу.

Таблиця 2.

Кількість діючих великих підприємств за КВЕД 35.2
«Виробництво газу; розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи» у 2021-2023 роках

Вид діяльності	2021		2022		2023		Відхилення, од.	
	од.	%	од.	%	од.	%	2022/ 2021	2023/ 2022
Усього КВЕД Д (35)	63	100	57	100	59	100	-6	2
КВЕД 35.2	4	6,35	3	5,26	6	10,17	-1	3
КВЕД 35.21 Виробництво газу	-	-	-	-	-	-	-	-
КВЕД 35.22 Розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи	3	75,00	2	66,67	3	50,00	-1	1
КВЕД 35.23 Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи	1	25,00	1	33,33	3	50,00	0	2

Примітка: побудовано за даними [6-8].

Основну частку серед великих підприємств займають підприємства за КВЕД 35.22 «Розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи» – 50-75% та КВЕД 35.23 «Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи» – 25–50%. В Україні у 2023 році великих підприємств за КВЕД 35.22

лише 3 од., за КВЕД 35.23 – 3 од.

В Україні протягом 2021-2023 років кількість підприємств за КВЕД 35.22 «Розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи» зменшилася з 84 у 2021 році до 81 у 2023 році (на 3 одиниці), і по Волинській області їх кількість не збільшилася – 1 підприємство – це Акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Волиньгаз» (велике підприємство) (таблиця 3).

Таблиця 3.

Кількість підприємств за КВЕД 35.22 «Виробництво газу; розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи» у 2021-2023 роках

Регіон	2021		2022		2023		Відхилення, од.	
	од.	%	од.	%	од.	%	2022/ 2021	2023/ 2022
Усього	84	100	73	100	81	100	-11	8
Волинська область	1	1,19	1	1,37	1	1,23	-	-

Примітка: побудовано за даними [6-8].

Висновки. Дослідження оцінки кількості підприємств з виробництва газу та розподілення газоподібного палива в Україні загалом та Волинській області свідчить про зменшення економічних суб'єктів у 2022 році та їх збільшення у 2023 році. У 2023 році спостерігається тенденція до зростання кількості саме великих підприємств з виробництва та розподілу газу. Основну частку займають підприємства, що здійснюють торгівлю газом через місцеві (локальні) трубопроводи – 74-75%.

Список бібліографічного опису

1. Данилюк М.О., Савко О.Я. Аналіз результатів діяльності газорозподільних підприємств та їх вплив на формування фінансової стратегії. *Нафтогазова галузь України*. 2014. № 4. С. 16-18.
2. Груб'як С.В. Дослідження шляхів підвищення ефективності діяльності газотранспортних підприємств. *Економіка і суспільство*. Випуск 18. 2018. С. 340-344.
3. Савчин І.З. Аналіз та оцінка економічної стійкості підприємств нафтогазової галузі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 7, частина 3. 2016. С. 54-58.
4. Павлов К.В., Павлова О.М., Коротя М.І. Регулювання діяльності регіональних газорозподільних підприємств України : монографія. Луцьк: «Волиньполіграф», 2020. 256 с.

5. Максимчук М.В. Особливості організаційно-економічного регулювання діяльності газорозподільних підприємств в Україні на регіональному рівні. *Український журнал прикладної економіки*. Том 4. № 4. 2019. С. 346-352.

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

7. Кількість діючих підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010-2023) URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/fin/fin_new/Kp_kved_10_21.xlsx

8. Кількість діючих суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у розрізі регіонів (2014–2022) URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/fin/pdsg/kdsg_ved_15-20.xlsx.

References

1. Danyliuk, M.O. & Savko, O.Ia. (2014). Analiz rezultativ diialnosti hazorozpodilnykh pidpriemstv ta yikh vplyv na formuvannya finansovoi stratehii [Analysis of the results of gas distribution enterprises and their influence on the formation of financial strategy]. *Naftohazova haluz Ukrainy-Oil and gas industry of Ukraine*, 4, 16-18. [in Ukrainian].

2. Hrubciak, S.V. (2018). Doslidzhennia shliakhiv pidvyshchennia efektyvnosti diialnosti hazotransportnykh pidpriemstv [Research on ways to improve the efficiency of gas transportation enterprises]. *Ekonomika i suspilstvo-Economy and society*, Vol. 18, 340-344. [in Ukrainian].

3. Savchyn, I.Z. (2016). Analiz ta otsinka ekonomichnoi stiikosti pidpriemstv naftohazovoi haluzi [Analysis and assessment of the economic sustainability of oil and gas enterprises]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu-Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University*, Vol. 7 (3), 54-58. [in Ukrainian].

4. Pavlov, K.V. & Pavlova, O.M. & Korotia, M.I. (2020). Rehuliuвання diialnosti rehionalnykh hazorozpodilnykh pidpriemstv Ukrainy [Regulation of regional gas distribution enterprises of Ukraine]: monohrafiia-monograph. Lutsk: "Volynpolihraf", 256 p. [in Ukrainian].

5. Maksymchuk, M.V. (2019). Osoblyvosti orhanizatsiino-ekonomichnoho rehuliuвання diialnosti hazorozpodilnykh pidpriemstv v Ukraini na rehionalnomu rivni [Peculiarities of organizational and economic regulation of gas distribution enterprises in Ukraine at the regional level]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky-Ukrainian Journal of Applied Economics*, Vol. 4 (4), 46-352. [in Ukrainian].

6. Ofitsiynyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official website of the State Statistics Service of Ukraine]. Retrieved from <https://www.ukrstat.gov.ua/>. [in Ukrainian].

7. Kil'kist diiuchykh pidpriemstv za vydamy ekonomichnoi diialnosti z rozpodilom na velyki, seredni, mali ta mikropidpriemstva (2010-2023) [The number of operating enterprises by type of economic activity with a division into large, medium, small and micro enterprises (2010-2023)]. Retrieved from https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/fin/fin_new/Kp_kved_10_21.xlsx [in Ukrainian].

8. Kil'kist diiuchykh subiektiv hospodariuvannya za vydamy ekonomichnoi diialnosti u rozrizi rehioniv (2014–2022) [Number of active business entities by types of economic activity by region (2014–2022)]. Retrieved from https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/fin/pdsg/kdsg_ved_15-20.xlsx. [in Ukrainian].